

Eesti digiühiskonna arengukava 2035 – kokkuvõte

Eesti digiühiskonna arengukava 2035 (DÜAK) on teejuht Eesti digiühiskonna arendamiseks ja juhtimiseks tehnoloogiliste murrangute ning geopoliitiliste ja majanduslike väljakutsete ajastul. Arengukava toetab riikliku strateegia „Eesti 2035“ sihte ja eesmärke, ennekõike tõhustades riigivalitsemist ning edendades majanduse konkurentsivõimet.

Elame ettearvamatus ning hübriidohtudest küllastunud maailmas, kus vastanduvad geopoliitilised ambitsioonid käivad käsikäes digitaalse ja tehnoloogilise võidurelvastumisega.

Digiühiskonna arengukava 2035 seab eesmärgid ning tegevussuunad digiühiskonna visiooni saavutamiseks ja tulemuste tagamiseks.

Eesti digiühiskond aastal 2035

Eesmärk 1. Maailma parim digiriigi kasutajakogemus

✓Viime Eesti digiriigi uuele tasemele, suurendades avalike digiteenustega rahulolu nii eraisikute kui ka ettevõtjate seas 90%-ni (praegu 83%).

Võtmesuunad:

- Loome nähtamatu ja proaktiivse tehisaru-riigi, mis ennetab inimeste vajadusi ja jätab neile bürokraatia arvelt rohkem aega.
- Ehitame turvalise andmepõhise ühiskonna, mis on majanduskasvu vundament ning kus on tagatud inimeste digioskused ja õigused.
- Kindlustame tehnoloogilise suveräänsuse, juurutades tegumipõhist riigimudelit (ingl *agentic state*) ja luues riikliku kõrgjõudlusega arvutusvõimsuse.
- Juhime digiarengut ühtselt, strateegiliselt ja ressursitõhusalt, välistades killustatuse.

Tulevikutsenaarium „Nullbürokraatia“

Aastal 2035 kasutab väikeettevõtja digiriigi andme- ja tehisaruteenuseid oma äritegevuse arendamiseks reaalselt. Ta sisestab päringu: „Soovin eksportida oma käsitööna valmistatud mööblit Euroopa Liidu riikidesse.“ Bürokratt ei anna

talle linke seadustele ja meetmetele, vaid genereerib personaalse tegevuskava: analüüsib tema toodete vastavust nõuetele, arvutab transpordi CO₂-jalajälje reaalsajas eri logistikapartnerite puhul ja algatab eeltäidetud taotluse EIS-i ekspordigarantiiks. Riigist on saanud reaalsajas toimiv nähtamatu strateegiline partner.

Eesmärk 2. IT-vaatlik, turvaline ja kaitstud küberruum

Hoiame vankumatult Eesti küberruumi turvalise ja usaldusväärse. Kindlustame ühiskonna usalduse digiriigi ja digitaalsete teenuste vastu. Vähemalt 96% elanikkonnast usaldab ja kasutab riiklikke digiteenuseid.

Võtmesuunad:

- Kujundame ennetavalt turvalise küberkeskkonna.
- Juhime riikliku küberturvalisuse arengut sidusalt ja selgelt.
- Suurendame kogu ühiskonna kerksust teaduspõhiselt ja tulevikukindlalt.

Tulevikustsenaarium „Automatiseeritud küberavastus“

Aastal 2035 avastatakse kriitilise taristu tarneahelas nullpäeva turvanõrkus, mis algatab võidujooksu ründajate ja kaitsjate vahel. Riiklikul tehisarul põhinev küberjuhtimiskeskus tuvastab tavapärasest erineva rünnete liikumise mustri ja mõjutatud teenused sekunditega, rikastab andmeid rahvusvahelise ohuteadmuse ja praktikatega ning käivitab automatiseeritud vastumeetmed, piirates ohustatud teenuste ühendusi, enne kui rünnak jõuab eskaleeruda. Eesti elanikud saavad elutähtsaid teenuseid kasutada katkestuseta. Usaldus digiriigi vastu ei põhine lootusel, et midagi ei juhtu, vaid kindlal teadmisel, et oleme alati sammu võrra ees.

Eesmärk 3. Hüperühendatud Eesti

✓Toome hüperkiire, usaldusväärse ja taskukohase sideühenduse igasse Eestimaa punkti, suurendades ülikiire interneti kättesaadavust 58%-lt 100%-ni.

Võtmesuunad:

- Looime innovatsiooni kiirendava regulatiivse keskkonna.
- Võimendame väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrkude väljaehitamist.
- Edendame üleriigilise 5G- ja 6G-taristu ja -teenuste kiiret arendamist.
- Kindlustame kogu sidetaristu toimepidevuse.

Tulevikustsenaarium „Mugav ja turvaline 5G-ühendus“

Aastal 2035 katab 5G-võrk kõiki Eesti maanteid ja raudteid. Samal ajal, kui rongireisija peab teel Tallinnast Tartusse või Narva katkematut töökoosolekut, töötab seesama taristu aktiivse julgeoleku tagajana. Stabiilne 5G-ühendus on strateegiline ressurss ning vundament üleriigilise droonimüüri reaalsajas töötavatele seiresüsteemidele. Turvaline 5G-võrk võimaldab riigil tuvastada ohte ja juhtida autonoomseid kaitsesüsteeme mis tahes transpordikoridoris. Maantee ja raudtee on muutunud tarkadeks kaitseliinideks, mis edastavad ohupildi kohe otsustajatele. Kodanikule on tagatud mugavus töötada ja suhelda igal pool, riigile aga intelligentne taristu, mis tugevdab digitaalset kaitsevõimet.